

סדר מועד | מסכת מגילה, דף כ"א-כ"ז
פרשת בא | כ"ט בטבת-ו' בשבט (2-8 לינואר)

דף כ"א: כבוד התורה

התלמוד מספר לנו שכאשר משה רבנו עלה להר סיני לקבל את התורה, הוא למד את התורה מפי הקב"ה במשך ארבעים יום וארבעים לילה, ומתוך כבוד התורה – את כל הלימוד הוא עשה בעמידה. התלמוד מספר כי מימיו של משה רבנו עד ימיו של רבן גמליאל הזקן, שחי מעט לפני חורבן בית שני, כל מי שלמד תורה היה עומד ולא יושב מפני כבוד התורה, אלא שבמשך הזמן נחלשו הדורות, וקשה היה לאנשים לעמוד כל הזמן, משום כך הורו חכמינו שאפשר לשבת בשעה שלומדים תורה.

דף כ"ב: כמה אנשים עולים לתורה?

בכל יום שני וחמישי בשבוע קוראים בתורה, גם בשבת, בתעניות, בחנוכה, בפורים בראש חודש, בחול המועד, בימים טובים וביום הכיפורים. כשקוראים בתורה, מעלים אנשים שיערכו ברכת התורה. **כמה אנשים צריך להעלות? יש לקרוא לפחות לשלושה אנשים.** לכן, **ביום שני וחמישי ובתעניות**, קוראים לשלושה אנשים. **בראש חודש ובחול המועד**, קוראים לארבעה אנשים. **ביום טוב** – לחמישה. **ביום הכיפורים** – לשלושה, **ובשבת** – לשבעה אנשים. כמה פוסקים צריך לקרוא בכל עליה? צריך לקרוא לכל הפחות שלושה פוסקים בכל עליה.

דף כ"ג: מצוות שיש לקיים במנין

ישנם דברים שבקדושה שרק עשרה אנשים יחד יכולים לקיים אותם. **"ברכו את ה' המברך"**: בתפילת שחרית ובתפילת ערבית אומר החזן "ברכו את ה' המברך", והציבור עונה "ברוך ה' המברך לעולם ועד". רק אם יש עשרה אנשים ניתן לומר "ברכו את ה' המברך".

חזרת הש"ץ, קדושה וקדיש: כשעשרה אנשים מתפללים יחד, תחילה הם מתפללים בלחש את תפילת העמידה ואחר כך החזן חוזר בקול על התפילה. אך זאת הוא עושה רק אם יש עשרה אנשים. גם "קדושה" וקדיש אין אומרים אלא בפני עשרה אנשים וגם כדי לקרוא בתורה ולקרוא הפטרה בנביא, צריך עשרה אנשים. **ברכת הזימון:** אם שלושה אנשים או יותר מזמנים, המזמין אומר "נברך שאכלנו משלו" והם עונים לו, "ברוך שאכלנו משלו, ובטובו חיינו". אבל כשעשרה אנשים מזמנים יחד, מוסיפים את שם השם והמזמין אומר "נברך אלקינו" שאכלנו משלו, והם עונים, "ברוך אלקינו שאכלנו משלו ובטובו חיינו".

דף כ"ד: קריאת הפטרה אחרי קריאת התורה

אחרי שקוראים בתורה בשבתות, בחגים ובתעניות, קוראים פוסקים מן הנביא. בדרך כלל קוראים בנביא פוסקים שקשורים לפרשה או לתאריך שבו נמצאים. למשל, בשבת שבין ראש השנה ליום הכיפורים קוראים בנביא הושע, פוסקים העוסקים בענין תשובה, **"שובה ישראל עד ה' אלקיך"**. בשבת שאחרי תשעה באב קוראים פוסקים מספר ישעיהו, העוסקים בנחמה שמנחם הקב"ה את בני ישראל אחרי החורבן, **"נחמו נחמו עמי. יאמר אלקיכם"**. הקריאה בנביא מכונה **"הפטרה"**. **מי יתן לקרוא הפטרה?** בתקופת אנטיוכוס הרשע, נזרו היונים שאסור לקרוא בתורה בבית הכנסת. לא נותרה ברירה וחכמים תיקנו שיקראו בנביא, כי היונים לא אסרו לקרוא בנביא. **לכן הקריאה בנביא מכונה "הפטרה"**, מפני שבאותה תקופה פטרה אותם הקריאה בנביא מלקרוא בתורה, כי היא היתה במקום קריאת התורה. מאז נותרה תקנת הקריאה בנביא. התלמוד אומר שבדרך כלל אין לקרוא פחות משלושה ואחד פוסקים בנביא.

מן התלמוד

סדר מועד,

מסכת מגילה, דף כ"א

ובהלל ובמגילה, אפילו עשרה קורין ועשרה מתרגמין. מאי טעמא? כיוון דחביבה - יהבי דעתייהו ושמיני.

מאי טעמא - מה הטעם
יהבי דעתייהו - נותנים דעתם
ושמיני - ושומעים

הסבר: בקריאת התורה והנביא בציבור קורא רק אדם אחד ולא יותר, אבל בקריאת ההלל והמגילה אפשר שאפילו עשרה אנשים יקראו אותם יחד, מכיוון שבשל חביבותם על הציבור - אנשים ייתנו דעתם וישמעו, ולא יתבלבלו בגלל ריבוי הקולות. השיב שאסתר כיוונה לכל הטעמים השונים שנתנו התנאים והאמוראים.

על המפה

מבצר שוני - פארק ז'בוטינסקי

מבצר שוני, הנקרא גם פארק ז'בוטינסקי, נמצא בין זכרון יעקב לבנימינה. הוא נקרא כך על שם מבצר עות'מאני שנבנה במקום על חורבות תיאטרון רומאי. בשנת 1939 הוקמה במקום נקודת התיישבות על ידי תנועת בית"ר, ובשל הבידוד של המקום הוא שימש את אנשי האצ"ל לאימונים, לקורסי שימוש בנשק וקורסי מפקדים, ולנקודת יציאה לפעולות שונות. בין היתר יצאו משם להשתלטות על רכבת הנשק, לפריצה למחנה 80, להתקפה על בניין הבולשת בחיפה ולפריצה לכלא עכו. לאחר הקמת ושילובו של האצ"ל בצה"ל הפך המקום לפארק ציבורי. כיום נמצא שם מוזיאון אחיעם לפיסול.

פארק ציבורי. כיום
נמצא שם מוזיאון
אחיעם לפיסול.

פארק ז'בוטינסקי-
שוני בבנימינה
(Wikipedia, Ovedc)

"תלמוד ישראלי" הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי ששם לו למטרה להנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל. הפרויקט כולל: שבוע כרכים על פי סדר הדף היומי, עלונים שבועיים, עלונים ייחודיים לחגים, דף פייסבוק פעיל, ערוץ youtube פעיל הכולל סרטונים, תוכניות קיץ ועוד. מוקדי לימוד בקהילות ובתי ספר בכל הארץ ואף בעולם. תלמוד ישראלי - מפגשים דורות, מחברים עולמות.

חברותא

★ | מן ההסטוריה

הפריצה לכלא עכו

כלא עכו היה מצודה עות'מאנית ששימשה את הבריטים כבית כלא וגרדום. הפריצה לכלא עכו הייתה פעולה שביצע האצ"ל במטרה לשחרר מהכלא את אסירי המחתרות שהיו כלואים בו. יחידת הנדסה של האצ"ל הטמינה חומרי נפץ שזעזעו את חומות הכלא, ובעקבותיו תקפו את הכלא 34 לוחמים בפיקודו של דב כהן. כוחות נוספים היו פרושים באזור כדי לסייע לאסירים להימלט ולמנוע מהבריטים גישה לאזור. במהלך הפעולה נהרגו דב כהן, שני לוחמים נוספים ושישה מהאסירים הנמלטים. חמישה אנשי אצ"ל נוספים נעצרו. 40 אסירים יהודים הצליחו להימלט. פעולה זו פגעה קשות ביוקרתם של הבריטים וחיזקה את המורל של היישוב היהודי.

קיר הכלא לאחר הפריצה (Wikipedia)

מתפלפלים

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

יעל ומילכה בנות ה-14 הן חברות טובות המתגוררות באשדוד. יום אחד ביקשה יעל ממילכה להשאיל לה את האופניים ומילכה נעתנה בחיוב. יעל נסעה באופניים כאשר לפתע נשמעה אזעקה באשדוד. מרוב בהלה, יעל נפלה מהאופניים, והאופניים נשברו כתוצאה מהנפילה.

כאשר סיפרה יעל למילכה מה קרה לאופניים התנהל ביניהן דיון סוער.

מצד שני:

יעל טענה שהכל קרה לא בגלל רשלנות שלה אלא בגלל הבהלה מהאזעקה, שהיא אירוע חריג. לכן, שהאופניים נשברו לא בגלל חוסר אחריות או רשלנות, היא לא צריכה לשלם עבור הנזק.

מצד אחד:

מילכה טענה שיעל צריכה לשלם לה עבור האופניים ששברה. נכון שהייתה אזעקה, אבל מצד שני אלו אופניים שהיא השאילה לה ללא תמורה. עם כל ההבנה, מילכה לא חושבת שהיא זו שצריכה לסבול ולשלם עבור דבר שהיא לא עשתה, אלא יעל.

ו...מה?
עֲתֵכֶם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה והתמלכלתם עליה אתם מוזמנים לשחק אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

רוצים להצטרף למאות אלפי לומדי הדף היומי? להיות ממובילי לימוד הורים וילדים בקהילתכם או להעביר שיעור שבועי עם חומר איכותי?

יש לנו פתרון בשבילכם! 'התלמוד הישראלי' - סוגיות מהדף היומי בעברית פשוטה להבנה, שאפשר ללמוד עם הילדים. כל קהילה שתצטרף, תקבל את העלון השבועי עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח הבית! לרישום סרקו את הקוד.

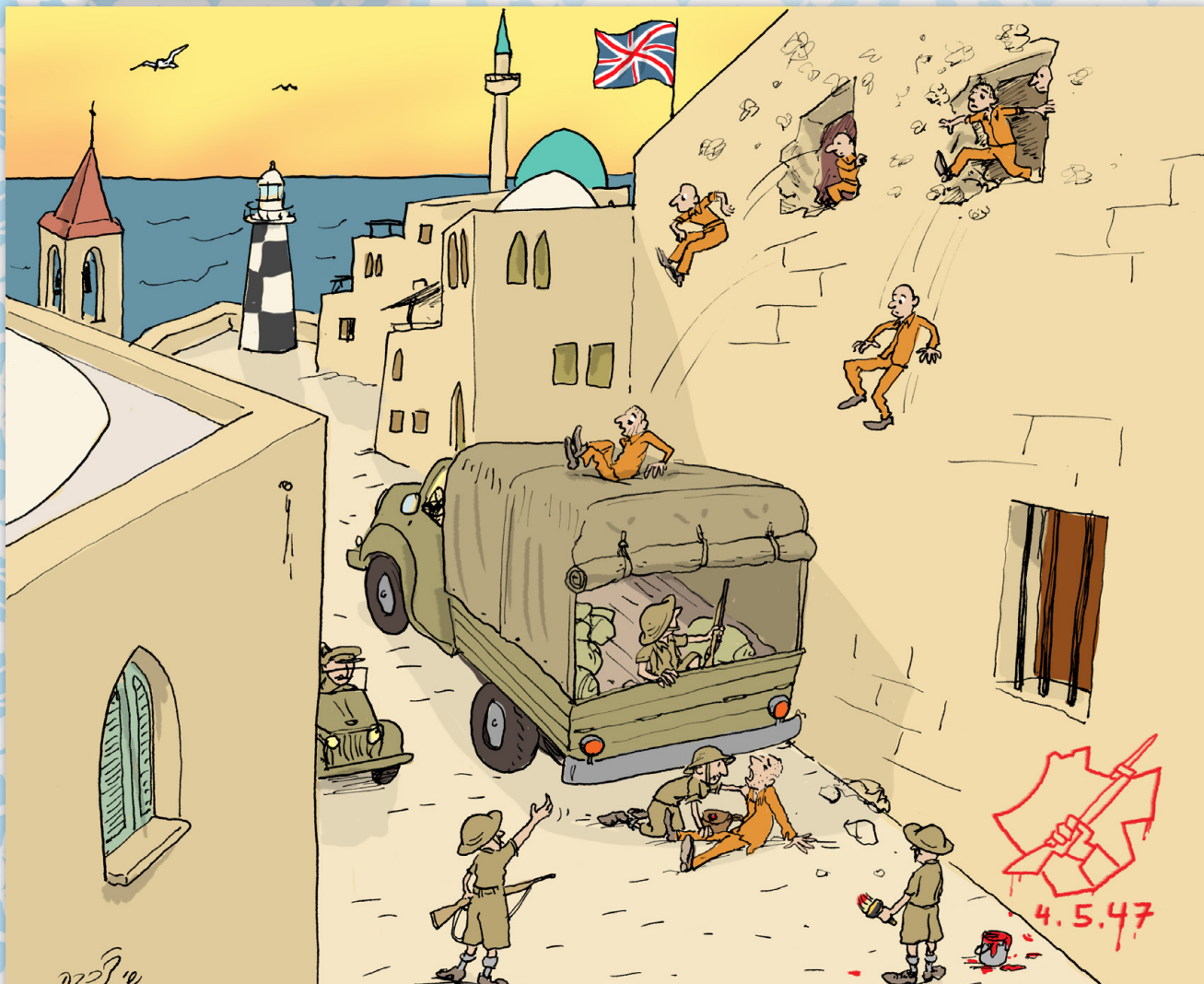
חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

עולי הגרדום

עולי הגרדום הוא כינויים של לוחמי מחתרות יהודים שהוצאו להורג בידי שלטונות המנדט הבריטי. הללו היו שנים עשר לוחמים, מתוכם תשעה מהאצ"ל ושלושה מהלח"י. עשרה מאיתם הוצאו להורג בתלייה, ושניים שלחו יד בנפשם. הם מכונים גם "הרוגי מלכות". בין עולי הגרדום: שלמה בן יוסף, דב גרונר, מאיר נקר, אבשלום חביבי, יעקב וייס, משה ברזאני ומאיר פיינשטיין.

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934		2883	2448	2448		2238	1948	0
															
495 חתימת התלמוד	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1 גלות בבל	חונכת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו	-3760 בריאת העולם

לִי אֶת הַיָּמִים
וְאֶת הַלַּיְלָה
וְאֶת הַיָּמִים
וְאֶת הַלַּיְלָה
וְאֶת הַיָּמִים
וְאֶת הַלַּיְלָה

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- מהו האירוע המצויר כאן?
- מתי הוא התרחש?
- איזה נמל מצויר ברקע?
- סמל של איזה ארגון מצויר על הקיר?

מי אנחנו?

- שלושה ארגוני מחתרת שפעלו בארץ ישראל במאה ה-20.
- פעלו נגד השלטונות הבריטים.
- במסגרת פעילותם תקפו בסיסי צבא ומוסדות שלטון.
- סייעו לקליטת מעפילים בארץ.
- היו בעלי גישות שונות למאבק, ולעתים פעלו אחד נגד השני.
- לאחר הקמת המדינה השתלבו בצה"ל.

סרקו את הבר-קוד, היכנסו לערוץ היו-טיוב של התלמוד הישראלי ותוכלו לצפות בעולם שלם של סרטים בנושאים שונים ומגוונים, מרתקים ומעניינים

לִי אֶת הַיָּמִים
וְאֶת הַלַּיְלָה
וְאֶת הַיָּמִים
וְאֶת הַלַּיְלָה

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תשע"ח	5727 ה'תשכ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ח	5260 ה'תר"ס	5258 ה'תר"ט	4900 ה'תר"ל	4800 ה'תר"מ	4650 ה'תרע"ה	4260 ה'תר"ס
2019 שנת תש"פ	2017 שנת תש"ז	1969 שנת תשכ"ט	1967 שנת תשכ"ז	1948 שנת תש"ח	1947 שנת תש"ז	1939 שנת תרצ"ט	1897 שנת תר"ץ	1500 שנת ה'ת"ר	1492 שנת ה'ר"ל	ה'רמ"ב	רש"י	רבי סעדיה גאון	510 ימי הביניים

דף כ"ה: יראת שמים

יש מצוות שנוהגות פעם אחת בשנה בלבד, למשל, תקיעת שופר נוהגת רק בראש השנה; אכילת מצה - רק בפסח. יש מצוות הנוהגות פעם בשבוע, למשל, מצות השבת, ויש מצוות הנוהגות רק ביום ולא בלילה, למשל, מצות ציצית ומצות תפילין.

בדף זה לומדים, שיש מצוות שאפשר לקיים אותן כל הזמן, כל רגע, בלי הפסקה. אחת המצוות הללו היא מצות "יראת השם". מהי מצות "יראת השם"? כשאדם נולד - קובעים כיצד יראו החיים שלו, אם יהיה שנים רבות, אם לא, אבל אין קובעים אם תהיה לו יראת שמים, זה קובע האדם עצמו. איך הוא קובע? על ידי שהאדם חושב ומתבונן במעשיו. ה"חפץ חיים", רבי ישראל מאיר הכהן מראדין, מסביר שכשהיצר הרע מסית ומפתה את האדם לעשות עברה, יחשוב האדם לעצמו: "הרי עכשיו הקב"ה רואה כל מה שאני עושה, ואם אחטא, עוד אקבל על כך עונש". כך הוא יהיה ירא שמים כל ימיו ויזכה להינצל מן האיסורים.

דף כ"ו: שבת בנמיין וקודש הקודשים

אחרי שבני ישראל כבשו את ארץ ישראל, חילק יהושע בן נון את הארץ לשבטים, וכל שבט קיבל חלק מן הארץ לפי גורלו.

העיר ירושלים עלתה בגורלו של שבט יהודה, אך חלקים משטח בית המקדש עלו בגורל בחלק שבט בנימין.

המקום שבו המזבח היה בנוי, שכן היה לשבט בנימין, חוץ מחלק קטן של המזבח שהיה במקום ששכן לשבט יהודה. בנימין הצדיק ידע ברוח הקודש, שיבוא יום ובני ישראל יכנסו לארץ ישראל, והשבט שלו יזכה במקום של המזבח, חוץ מחלק קטן שייצבו בו שבט יהודה, וכל ימי חייו הצטער, מדוע לא זכה בכל המזבח.

ראה הקב"ה שבנימין מצטער כל כך, אמר הקב"ה: בנימין יזכה שהשכינה תהיה בחלקו. ובאמת, זכה שבט בנימין וקודש הקודשים נפל בחלקו. בקודש הקודשים נמצאים ארון הברית והפפורת ושם שרתה השכינה.

דף כ"ז: מדוע זכה רבי זכאי לאריכות ימים?

כשתלמידיו של רבי זכאי שזכה לאריכות ימים שאלו אותו: "רבנן, מפני איזו זכות זכית להאריך ימים?", ענה רבי זכאי: "כי הקפדתי מאוד על שלושה דברים חשובים. אחד הדברים החשובים שהקפיד עליהם הוא, שמעולם לא ביטל את מצות הקידוש בשבת והקפיד לקדש על הין, למרות שמי שאין לו הין יכול לקדש על חלה. הוסיף וסיפר להם רבי זכאי: גם אמי הישישה הקפידה על כך ביותר.

פעם אחת, בערב שבת, ראתה אמי שאין לנו כסף לזון עבור קידוש, והיא מקרה את אחת המטפחות שלה כדי לקנות הין.

בזכות ההקפדה על מצות הקידוש, זכתה האמא לעשירות וכשנפטרה הורישת לבנה שלוש מאות חביות הין. כשרבי זכאי נפטר בשיבה טובה, הוא הותיר אחריו ירושה של שלושת אלפים חביות הין.

דבר תורה

בתחילת פרשתינו מוזכר מושג "הכבדת הלב" ההולך וחוזר על עצמו מספר פעמים בפרשות האחרונות. ליבו הכבד של פרעה מונע ממנו לשמוע ולראות את הסבל הגדול ואת החורבן שעובר על העם שלו. מצרים חרבה, הכלכלה קורסת והוא מתעקש לעמוד על שלו.

"הכבדת ליבו של פרעה" שייכת גם בימינו, והיא מתגלה כעקשנות לעמוד כל הזמן בדעה אחת מבלי להיות מוכן להיפתח ולשמוע דעות נוספות. ההינעלות לעמוד כל הזמן באותה דעה יכולה למנוע מהאדם להתקדם ולעיתים אף לפגוע בו, בדומה לפרעה שליבו נעל ולא הסכים לשמוע ולקבל מסובבין, ובכך הביא לחורבנה של מצרים.

חידה!

למדנו שמשנה היה בהר סיני ארבעים יום וארבעים לילה. זהו את האירועים הבאים בתנ"ך שקשורים למספר 40:

1. גשם שירד במשך 40 יום ו-40 לילה -

2. תרו את הארץ במשך 40 יום -

3. חירף את צבא ישראל במשך 40 יום -

4. שפט את ישראל במשך 40 שנה -

(לחצו על המספרים)
הצגו את התשובות שלכם

שאלות השבוע

- מתי עולים לתורה שישה עולים?
- כמה פסוקים לפחות צריך לקרוא בהפטרה?
- מדוע תיקנו לקרוא הפטרה בשבת?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העולן עליו אתם עונים.* בכפיקוח רואה חשבון

